

PLATFORM OMGEVING LEIE SCHELDE

ACTIEPLAN 2014

**TER UITVOERING VAN HET CONVENANT CULTUREEL ERFGOED
PERIODE 2013-2014**

Cf. art. 11 van het convenant

Ten geleide

Voorgeschiedenis

In januari 2013 trad het cultureel erfgoedconvenant, afgesloten tussen de Vlaamse Overheid en het Platform Omgeving Leie Schelde (hierna verder als POLS), in werking.

De raad van bestuur en de halftijdse coördinator Stefaan De Groote hadden in 2011 en 2012 al een reeks initiatieven genomen op het vlak van intergemeentelijke samenwerking op het vlak van cultureel erfgoed, zodat de erfgoedcel in 2013 niet van nul moest starten. Het ging om de **herdenking van Wereldoorlog I, zorg voor immaterieel erfgoed, een Erfgoedbank Leie Schelde** en een traject rond **digitale culturele erfgoedhaltes**.

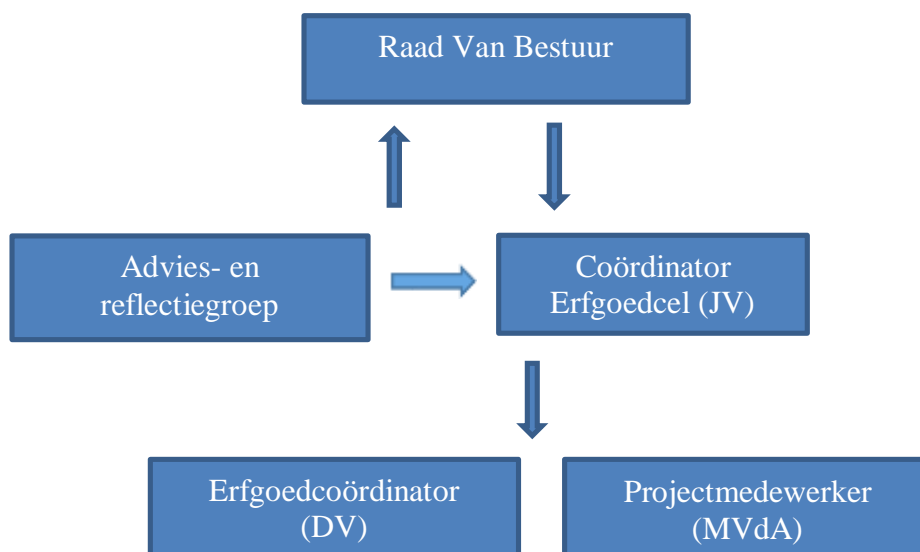
Personeelsbeleid

De overkoepelende coördinatie gebeurde in 2013 voltijds door Stefaan De Groote, opdat de overdracht en doorstroom binnen de projectvereniging optimaal kon gebeuren. Eind 2013 keert hij terug naar de Vlaamse overheid.

In januari/februari 2013 greep een selectieprocedure plaats zodat op 1 juni 2013 Jolien Verroeye als coördinator van de erfgoedcel en vervolgens op 1 oktober 2013 David Vanhee, als erfgoedcoördinator hun taken binnen de erfgoedcel Leie Schelde konden opnemen.

Daarnaast besliste de Raad van Bestuur van POLS één van de vrijwilligers van POLS, Manuel Van den Abeele, via een Vlaamse ondersteuningspremie (VOP) voor mensen met een fysieke beperking en een Activasteun van de RVA halftijds als projectmedewerker te werk te stellen vanaf 1 april 2013 tot 31 maart 2015. Hij wordt rechtstreeks betaald via de financiële inbreng van de zes gemeenten.

Hieronder het personeelsorganogram zoals goedgekeurd door de Raad van Bestuur van POLS op 27 augustus 2013.

Standplaats

In 2013 werd door de Raad van Bestuur ook een **definitieve locatie** toegekend aan de erfgoedcel, namelijk een herenhuis in Art deco-stijl in hartje Deinze en dus centraal in het werkgebied, dat eind 2013 en begin 2014 door het stadsbestuur van Deinze zal worden uitgebouwd tot **Erfgoedhuis, met de medewerkers van de erfgoedcel als bewoners**. Het gaat om een investering van 75.000 euro.

Medio 2014 zal de Erfgoedcel haar intrek nemen in het pand. Tot dan opereert de Erfgoedcel vanuit de cultuurdienst van de stad Deinze.

Strategische doelstellingen, operationele doelstellingen en acties gepland in 2014

Onderstaande acties worden in 2014 opgestart of verder uitgebouwd en passen binnen de 6 strategische en 25 operationele doelstellingen zoals geformuleerd in het cultureel erfgoedconvenant 2013-2014. Daarnaast dient de **verderzetting van deze opstartfase** ook als **basis voor de nieuwe beleidsnota cultureel erfgoed** die wordt geschreven om een nieuwe aanvraag voor **een cultureel erfgoedconvenant 2015-2020** te kunnen indienen.

Uitvoering strategische doelstelling 1

De gemeenten van de projectvereniging hebben cultureel erfgoed prioritair naar voor geschoven als een beleidsprioriteit

Operationele doelstelling (OD) 1.1. De projectvereniging heeft een integrale langetermijnvisie ontwikkeld, waarin alle aspecten van de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed vervat zitten. De projectvereniging heeft deze visie aan het agentschap bezorgd met het actieplan 2013.

De integrale langetermijnvisie werd al ontwikkeld in de beleidsnota cultureel erfgoed 2013-2014 die door de erfgoedgemeenschap in samenwerking met POLS werd opgesteld. Er is niet alleen aandacht voor de zorg voor het cultureel erfgoed en dus voor behoud en beheer, de depots, inventarisatie ... maar ook voor publiekswerking, onderzoek en educatie.

De integrale langetermijnvisie, waarin alle aspecten van de zorg voor en ontsluiting van het cultureel erfgoed vervat zitten, zal een essentieel onderdeel blijven uitmaken van de werking van de erfgoedcel in 2014 en verder uitgeschreven worden in de beleidsnota cultureel erfgoed 2015-2020.

Tevens wordt bekeken binnen OVEO (Oost-Vlaamse Erfgoedcellenoverleg) of vormingsinitiatieven regio-overschrijdend kunnen worden aangepakt, zo zijn parallellen met de regio's Meetjesland en Land van Rode op vlak van lokale noden en behoeften vast te stellen en kunnen vormingsinitiatieven die hierin tegemoet komen in een samenwerking met die regio's worden uitgewerkt in 2014.

ACTIE 1	In het kader van een integrale langetermijnvisie wordt in 2014 een eerste (reeks) vormingsmoment(en) georganiseerd rond aspecten van behoud en beheer en in het bijzonder met aandacht voor documentaire collecties.
Middelen	Personele middelen: coördinatoren erfgoedcel

Partners	in samenwerking met Provincie Oost-Vlaanderen, lokale erfgoedzorgers en musea, COMEET en/of Erfgoedcel Land van Rode
Effect	Erfgoedzorg wordt geprofessionaliseerd en de noden en behoeften rond aspecten van erfgoedzorg beter gedetecteerd en waar mogelijk beantwoord.

OD 1.2. Projectvereniging POLS heeft een meerjarenbegroting en -planning met prioriteiten opgemaakt. Deze prioriteiten werden gekoppeld aan de strategische en operationele doelstellingen uit dit convenant. De projectvereniging heeft deze meerjarenbegroting en -planning aan het agentschap bezorgd met het actieplan 2013.

Het opstellen van een meerjarenbegroting met planning en actieplan 2013 was één van de eerste taken die POLS begin 2013, na goedkeuring van het convenant, uitvoerde, samen met de aanwervingsprocedure van de cultureel erfgoedcoördinatoren.

In 2014 zal de planning met begroting worden uitgevoerd en ter verantwoording aan het eind van het werkjaar worden teruggekoppeld aan het Agentschap in een activiteitenverslag en afrekening. De prioriteiten zitten vervat in de verschillende acties en operationele doelstellingen uitgeschreven in dit actieplan en de cultureel erfgoedconvenant.

ACTIE 2	Opmaak van actieplan met begroting en activiteitenverslag met afrekening rekening houdend met prioriteiten en gekoppeld aan strategische en operationele doelstellingen uit het convenant
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel
Partners	Afstemming met Provincie Oost-Vlaanderen, meerjarenplanningen lokale overheden wat betreft cultureel erfgoed en input lokale erfgoedactoren
Effect	Beleidsvisie cultureel erfgoed is gedragen en ondersteund door verschillende beleidsniveaus

OD 1.3. De cultureel-erfgoedcel heeft gefungeerd als een kennisknooppunt op het vlak van cultureel erfgoed, ook voor het beleid.

Erfgoedcel Leie Schelde startte in 2013 met het in kaart brengen van het aanwezige erfgoed en het **expertise(netwerk)** dat reeds bestaat rondom de verschillende lokale erfgoedelementen. Waar mogelijk wordt in 2014 gepoogd deze netwerken thematisch of structureel samen te brengen of uit te breiden en hen een luisterend oor en antwoord te bieden wat betreft **noden en behoeften**.

In dat kader wordt heel lokaal gewerkt met de bestaande erfgoedorganen zoals musea, heemkundige kring, erfgoedraad, -comité of –werkgroep en de daaraan verbonden erfgoedvrijwilligers. Deze erfgoedvrijwilligers bezitten competenties en expertise die verder kunnen worden uitgebouwd en die bovendien uitwisselbaar zijn binnen de regio.

Daartoe wordt per gemeente bekeken of een **lokale erfgoedantennewerking** kan worden uitgebouwd, als een soort satelliet met het erfgoedhuis in Deinze in een centrale positie. Reeds bestaande lokale initiatieven die in deze lijn liggen, zoals bvb. de werking van het erfgoedhuis van Nazareth, VVV 't Gaverland e.d.m. wordt aanvullend ondersteund en verder uitgebouwd. De reeds bestaande **digitale erfgoedbank Erfgoedbank Leie Schelde** is hiervoor een handig instrument als ontsluitingstool binnen en buiten de regio. Projectmatig kunnen hier acties rond op touw gezet worden, naast de structurele uitbouw en ondersteuning van de lokale erfgoedgemeenschappen.

ACTIE 3	Erfgoedcel Leie Schelde neemt een rol op als (digitaal) erfgoedloket zowel op haar standplaats als in de verschillende antennes en brengt de aangeleverde info(vragen) in kaart en stelt deze ter beschikking.
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel, erfgoedcoördinator en projectmedewerker
Partners	Lokale besturen en erfgoedactoren
Effect	Kennis wordt centraal verzameld én zo breed mogelijk ontsloten

OD 1.4. Projectvereniging POLS heeft tegen het einde van 2013 alle cultureel-erfgoedorganisaties en publiektoegankelijke cultureel-erfgoedcollecties op het grondgebied van de gemeenten vermeld in artikel 1, 5°, op een uniforme wijze in kaart gebracht, inclusief de noden en behoeften. De projectvereniging POLS heeft hiervoor samengewerkt met steden en andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarmee een cultureel-erfgoedconvenant is gesloten, met de Vlaamse Gemeenschapscommissie en met initiatieven, zoals Archiefbank Vlaanderen, die voor heel Vlaanderen instaan voor het in kaart brengen van deelsectoren.

Erfgoedcel Leie Schelde heeft in de loop van 2013 kennisgemaakt met het aanwezige cultureel erfgoed, de –organisaties en actoren en de publiektoegankelijke cultureel-erfgoedcollecties. In de uitbouw van haar **digitaal platform, de website van Platform Omgeving Leie Schelde** – waarvan de definitieve oplevering in het voorjaar van 2014 gepland staat – zal het cultureel-erfgoedveld van het werkgebied worden ontsloten. Zoals thematisch als gekoppeld aan hun locatie en hoedanigheid zullen de actoren in kaart gebracht worden en digitaal ontsloten. Hiervoor wordt samengewerkt met het steunpunt Faro en haar Erfgoedkaart, de collega-erfgoedcellen die intergemeentelijk rond cultureel-erfgoed werken en Archiefbank Vlaanderen, waarmee in het najaar van 2013 werd samengezeten. Vooral met de Oost-Vlaamse erfgoedcellen zal ook in 2014 intensiever worden samengewerkt. Sinds 2013 gebeurt dit structureel in OVEO (Oost-Vlaams Erfgoedcellen Overleg).

ACTIE 4	Erfgoedcel Leie Schelde brengt het cultureel erfgoed, zowel de collecties, organisaties, expertise als kennis verder in kaart en ontsluit deze gegevens o.a. via haar digitaal platform, de website www.dommeinnaamnogtebepalen.be
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel, erfgoedcoördinator, website en erfgoedbank
Partners	Erfgoedcellen, Faro, Archiefbank Vlaanderen
Effect	Bijdrage aan het globale erfgoedveld, mogelijkheid tot koppeling (meta)data

OD 1.5. Projectvereniging POLS heeft in zijn werking ingezet op immaterieel erfgoed en op methodieken voor het borgen hiervan. Daarbij heeft de projectvereniging de lokale cultureel-erfgoedgemeenschap toegeleid naar de databank en de website voor het immaterieel erfgoed in Vlaanderen, ontwikkeld door de Vlaamse Gemeenschap. De projectvereniging heeft de lokale cultureel-erfgoedgemeenschap begeleid bij het invullen van de databank. De

projectvereniging heeft tevens de kennis en expertise over immaterieel erfgoed uitgewisseld met anderen via de databank en via de website.

Erfgoedcel Leie Schelde heeft de erfgoedgemeenschap van het **element H. Bloedprocessie Meigem** op weg geholpen bij het borgen van haar immaterieel cultureel erfgoed. Op initiatief van de erfgoedcel volgde een vertegenwoordiger van de gemeenschap in september 2013 de vorming voor de rapportering. In 2014 zal in samenwerking met de erfgoedcel vooral ingezet worden op zorg voor het materiële aspect van dit element.

Het borgen van het element **Hanenzetten** verloopt iets problematischer, in 2013 besloot de erfgoedgemeenschap afkomstig uit de regio Leie Schelde zich niet langer te engageren. De Erfgoedcel is sindsdien op zoek naar nieuwe voortrekkers voor dit element, vooral buiten haar werkgebied aangezien de volkssport daar niet langer beoefend wordt, wel in het Meetjesland bvb. Hiervoor werd in het najaar van 2013 al samengezeten met het Stadsarchief Waregem en zal in 2014 een **regio-overschrijdende oproep** verspreid worden waarin naar bijkomende documentatie zal worden gevraagd.

Andere erfgoedgemeenschappen worden ook in 2014 verder gesensibiliseerd over de erfgoedwaarde van hun belevingspraktijken. Er zal bvb. bijzondere aandacht gaan naar de vijfjaarlijkse Canteclaerstoet (die mogelijks het element hanenzetten betreft), kermissen en ander rondreizend erfgoed, de geitenmarkt in Sint-Martens-Latem, de Mariale Ommegang van Nazareth en de reuzen van Gavere en Zulte (Firtel).

ACTIE 5	Borgingsinitiatieven ten behoeve van het bedreigd element Hanenzetten worden verder uitgewerkt, de begeleiding voor het element H. Bloedprocessie Meigem en eventuele andere elementen blijft uiteraard gelden.
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel, ondersteuningsbeleid cultureel-erfgoedprojecten
Partners	Leca vzw, Tapis Plein vzw, Stadsarchief Waregem, Avibo, erfgoedcellen
Effect	Documenteren van het element Hanenzetten en lokale (via erfgoedbanken) en nationale ontsluiting (via databank immaterieel cultureel erfgoed)

OD 1.6. Projectvereniging POLS heeft uiterlijk tegen het einde van 2014 een visie op een lokaal ondersteuningsbeleid voor cultureel-erfgoedactoren uitgewerkt. Het ondersteuningsbeleid bevat minstens een beleid voor de ondersteuning van erkende musea en erkende culturele archiefinstellingen die een werking ontwikkelen op het lokale niveau en de ondersteuning van lokale tijdschriften voor volkscultuur en geschiedenis. Het protocol van akkoord gesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap, de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten vzw (VVSG) en de Vereniging van Vlaamse Provincies vzw (VVP) is hiervoor richtinggevend.

De projectvereniging heeft ook een beleid ontwikkeld voor projectmatige ondersteuning, waardoor creatieve projecten kansen gekregen hebben.

De erfgoedcel heeft in 2013 een **ondersteuningsbeleid voor projectmatige ondersteuning** uitgewerkt met tweejaarlijkse oproepen. Er werd een reflectiegroep, bestaande uit erfgoedactoren uit de regio, zowel vrijwilligers als professionals samengesteld die samen met de adviesgroep (samengesteld uit de cultuurambtenaren van de zes gemeenten) inhoudelijk oordelen over de projectaanvragen. De Raad van Bestuur beslist uiteindelijk op basis van de adviezen. Ook in 2014 zullen opnieuw twee oproepen plaatsvinden, het totale bedrag voor de beide oproepen werd in 2013, na evaluatie, vastgesteld op 20.000€.

In 2014 zal de erfgoedcel, samen met haar collega-erfgoedcellen en de provincie Oost-Vlaanderen **een op elkaar afgestemd complementair ondersteuningsbeleid** uittekenen voor de ondersteuning van erkende musea en archiefinstellingen met een werking op het lokale niveau en voor de ondersteuning van lokale tijdschriften. Tot en met 2014 worden de geormerkte bedragen daarvoor nog gewoon doorgestort.

ACTIE 6	Verder uittekenen ondersteuningsbeleid musea en archiefinstellingen met lokale werking en publicatiebeleid in heel nauwe samenwerking met OVEO, de Provincie Oost-Vlaanderen en de lokale besturen
Middelen	€20.000 en €2747 (2 publicaties), coördinator erfgoedcel
Partners	Provincie Oost-Vlaanderen, OVEO, Faro en lokale besturen
Effect	Vanaf 2015 zal een afgestemd ondersteuningsbeleid voor musea, archieven, publicaties en projectmatige initiatieven cultureel erfgoed worden gevoerd

Uitvoering strategische doelstelling 2

De cultureel-erfgoedcel heeft gefungeerd als bruggenbouwer, heeft ingezet op samenwerking en heeft stevige contacten uitgebouwd met de omliggende cultureel-erfgoedcellen

OD 2.1. Lokale cultureel-erfgoedactoren hebben ervaringen uitgewisseld en hebben samengewerkt.

In 2013 werden zowel thematisch, lokaal als per hoedanigheid overlegmomenten georganiseerd en ook in 2014 zal bvb. de **werkgroep Wereldoorlog I** samenkomen en een nieuwe **werkgroep Industrieel erfgoed** wordt samengesteld. De **Heemkundige Kringen en andere erfgoedverenigingen, musea en cultuurambtenaren** blijven op structurele basis samenkomen onder impuls en begeleiding van de erfgoedcel. Lokaal worden de ontstane **netwerken rond de antennes van het erfgoedhuis** in alle omliggende gemeenten verder uitgebouwd en in Deinze wordt in 2014 o.a. verder projectmatig samengezeten met de koepel van de basisonderwijsinstellingen. Deze methodiek zal nadien worden gedeeld met de omliggende gemeenten.

In de **adviesgroep** zetelen in 2014 voorts nog steeds alle cultuurambtenaren en in de **reflectiegroep** vertegenwoordigers van elke gemeente op vlak van erfgoed en experts uit de regio en uit belendende sectoren.

ACTIE 7	Uitbouwen overkoepelende en lokale netwerken waarbij sector-overschrijdend wordt gewerkt. De lokale erfgoedantennes in elke gemeente gelden daarbij als centraal punt en de betrokken cultuurambtenaren en lokale erfgoedactoren als primaire partner
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel en erfgoedcoördinator
Partners	Cultuurambtenaren, lokale besturen en erfgoedactoren, Provincie Oost-Vlaanderen en ad hoc-partners
Effect	Er worden samenwerkingsverbanden geïnitieerd en methodieken en expertise wordt uitgewisseld.

OD 2.2. De expertise van de cultureel-erfgoedactoren werd versterkt.

Naast regelmatig overleg van bovenstaande netwerken, wordt ook waar mogelijk en relevant expertise van buitenaf betrokken en aan de netwerken toegevoegd. Door middel van vormingen, getuigenissen, uitwisselingen en good en bad practices wordt expertise uitgewisseld en opgebouwd, vooral met aandacht voor wat in andere sectoren en netwerken wordt uitgewerkt (bibliotheken, jeugdbeleid, onderwijs, socio-culturele sector, enzovoort) . Idem actie hierboven.

OD 2.3. De cultureel-erfgoedcel heeft de professionele collectiebeherende cultureel-erfgoedorganisaties op het grondgebied gesensibiliseerd om samen een ondersteunende rol te spelen ten aanzien van de cultureel-erfgoedgemeenschap.

Op initiatief van het museumconsulentschap van de Provincie Oost-Vlaanderen komen de musea uit de Leie- en Scheldestreek (Roger Raveelmuseum, Museum Dhont-Dhaenens, Museum van Deinze en Leiestreek, Gust De Smet- en Gevaert-Minnemuseum) samen om structureel ervaringen uit te wisselen en projectmatig thematisch samen te werken (in het kader van de Biënnale 2014 bvb). Erfgoedcel Leie Schelde is hier ook steeds bij aanwezig en reikt **ondersteuning en aanknopingspunten vanuit de lokale erfgoedgemeenschappen** aan. De Erfgoedbank, POLSwebsite met sociale media-koppelingen en het cultuur- en erfgoedmagazine POLSSLAG zijn tevens de instrumenten bij uitstek om de resultaten van deze samenwerking te ontsluiten.

Het Museum van Deinze en Leiestreek (hierna MDL) herdenkt in 2014 bovendien haar erfgoedopstelling en zal daarbij oog hebben voor de regionale situatie op vlak van cultureel erfgoed en lokale actoren betrekken. Het erfgoedhuis in Deinze dat op een steenworp ligt van museum en haar antennes worden daarenboven ook de uithangborden voor de erfgoedcollectie van het museum. Het interessante **archief en depot van het museum** vormt bovendien een uitstekende opportuniteit om aansluiting te vinden bij de lokale heemkundige en erfgoedcollecties en uitwisseling rond het behoud en beheer van deze specifieke deelcollecties staat hoog op de agenda. In het kader van een **regionaal collectie- en depotbeleid** zullen deze musea samen met de erfgoedcel een trekkersrol opnemen.

ACTIE 8	Regionale uitstraling musea uitbouwen en uitwisseling met lokale erfgoedactoren bevorderen door middel van overleg, vorming, gezamenlijke activiteiten en afstemming.
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel
Partners	Regionale musea, lokale besturen, Provincie Oost-Vlaanderen
Effect	Regionaal collectie- en depotbeleid wordt uitgebouwd en maakt essentieel deel uit van het regionale cultureel erfgoedbeleid in zijn geheel

Uitvoering strategische doelstelling 3

Het aanwezige cultureel erfgoed is gevrijwaard voor de toekomstige generaties en wordt intensief gebruikt in onder meer onderwijs, recreatie en toerisme

OD 3.1. Er is sensibilisering rond, inventarisatie van en instandhouding van het aanwezige cultureel erfgoed gerealiseerd. Projectvereniging POLS heeft daartoe de erfgoedbank Leie Schelde verder uitgebouwd.

In 2012 werd de digitale databank www.erfgoedbankleieschelde.be plechtig ingehuldigd. Gemeente Nazareth heeft in 2011 door middel van extra financiële ondersteuning via Leader Meetjesland Leie Schelde een cultureel erfgoedproject kunnen uitwerken waarbij de regionale erfgoedbank één van de eindproducten was, naast het Erfgoedhuis in Nazareth. Gemeente Nazareth heeft het erfgoedbankverhaal opengetrokken naar de 6 gemeenten die toen al projectmatig samenwerkten rond cultuur en erfgoed en nam bovendien een voorbeeld aan de eerder gerealiseerde databanken van Erfgoedcellen Waasland, Noorderkempen, Kempens Karakter en Meetjesland. Sinds de lancering werden al meer dan 1000 bestanden toegevoegd en sinds de komst van de Erfgoedcel is dit in een stroomversnelling geraakt. In 2014 zal bvb. een eerste krant digitaal worden ontsloten via de erfgoedbank. De Gazette van Deynse wordt momenteel digitaal en op microfilm bewaard in het archief van het MDL, maar er werden reeds afspraken gemaakt deze bestanden ook online te ontsluiten via de **krantenviewer** van de erfgoedbank.

In 2014 wordt dan ook het **eigendomsrecht en de assistentie- en hostingovereenkomst** met de leverancier van Gemeente Nazareth naar Platform Omgeving Leie Schelde overgeheveld, volgens dezelfde condities. Erfgoedcel Leie Schelde sluit bovendien aan bij de vier eerder vernoemde erfgoedcellen om de opvolging en verdere uitbouw nog optimaler te kunnen laten verlopen.

De erfgoedbank maakt reeds een essentieel deel uit van de dagelijkse werking van de erfgoedcel en almaar meer mensen en organisaties vinden de weg naar dit digitale platform. Sinds 2013 is een vrijwilliger wekelijks aan de slag om aangeleverd materiaal te digitaliseren en registreren op de Erfgoedbank en in 2014 zullen in de antennes van het hoofdkantoor eveneens **vrijwilligerswerkingen** uitgebouwd worden, specifiek met het oog op het aanvullen van de digitale collecties op de Erfgoedbank. Daartoe zullen sensibiliseringscampagnes worden opgezet in samenwerking met de lokale communicatiekanalen en het overkoepelend magazine POLSSLAG. Digitale media zijn hier eveneens een heel dankbare tool voor en daar wordt dus ook in 2014 nog verder op ingezet.

ACTIE 9	Uitbouw erfgoedbank Leie Schelde door middel van sensibiliseringscampagnes en lokale vrijwilligersnetwerken die fungeren als ambassadeurs van de databank
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel, erfgoedcoördinator en projectmedewerker, vrijwilligers
Partners	Erfgoedcellen, Musea, lokale erfgoedactoren en besturen
Effect	De erfgoedbank wordt het instrument bij uitstek om het aanwezige culturele erfgoed te inventariseren, registreren, ontsluiten en op die manier vrijwaren voor toekomstige generaties

OD 3.2. De intergemeentelijke samenwerking voor cultureel erfgoed heeft geleid tot een versterking van het cultureel erfgoed als educatief instrument.

In 2014 wordt, na de opstart van dit traject in 2013, intensief samengewerkt met vzw NOBO, NetOverbruggende Buitenschoolse Ondersteuning Deinze, om een **educatief pakket** samen te stellen voor alle lagere scholen van groot Deinze. Er wordt hiervoor ook samengewerkt met de Dienst Toerisme en Cultuur van Stad Deinze en het is de bedoeling deze methodiek nadien ook ter beschikking te stellen aan de andere gemeenten binnen de regio Leie Schelde. De erfgoedcel ondersteunt inhoudelijk en voorziet **kennismakingslessen erfgoed** om de scholen op weg te helpen ambassadeurs te worden van de erfgoedaspecten uit hun omgeving. Dit aanbod wordt uiteraard ook aan de andere lagere scholen uit de regio aangeboden.

In het kader van de herdenking van **Wereldoorlog I** wordt eveneens gezocht naar een educatieve ontsluiting en hiertoe wordt een instap in het project Kinderen in Bezet Gebied (een initiatief van erfgoedcellen Terf, Meetjesland en Dendermonde) bekeken.

In het kader van Zuiddag zal ook in 2014 een vrijwilliger uit het **middelbaar onderwijs** kennis kunnen maken met de erfgoedcel, maar daarnaast worden voor deze doelgroep nog specifieke instrumenten uitgewerkt. Ook zal er steeds aandacht gaan naar **jeugdbewegingen** en de sensibilisering van hun (archief)verantwoordelijken. In 2013 ontsloot reeds een eerste organisatie een deel van haar archief, in 2014 wordt verder gepoogd om ook andere organisaties hiervan te overtuigen, dit in samenwerking met Heemkunde Vlaanderen.

Erfgoedcel Leie Schelde zal in 2014 ook betrokken worden als partner, samen met COMEET en Erfgoedcel Land van Rode, binnen de uitbouw van **ENCE Gent-Eeklo, het Expertisenetwerk Cultuureducatie**, door Artevelde Hogeschool opgericht in 2013.

ACTIE 10	Ontwikkeling educatieve instrumenten voor verschillende doelgroepen en brede communicatie hierover en ter beschikking stellen van de methodieken voor zoveel mogelijk partners
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel, erfgoedcoördinator
Partners	Erfgoedcellen, vzw Nobo, scholennetwerk, jeugdbewegingen, Heemkunde Vlaanderen
Effect	Erfgoed wordt een belangrijk aspect in het omgevingsonderwijs van de lokale onderwijsinstellingen en wordt als methodiek uitgedragen naar jongere(n)doelgroepen zoals bvb. jeugdbewegingen.

OD 3.3. Het cultureel erfgoed werd beter ontsloten voor toerisme en recreatie.

Vanaf 2012 werd via externe middelen een project uitgewerkt door Platform Omgeving Leie Schelde waarbij **'digitale erfgoedhaltes'** aan de hand van **QR-codes** of andere augmented reality-tools erfgoed-hotspots in de regio Leie Schelde kunnen ontsloten worden.

In 2013 werd de content voor deze **erfgoed-'hotspots'** verzameld door de projectmedewerker en in 2014 gaat dit project de uitvoerende fase in. Er zal in samenwerking met de lokale besturen en hun bevoegde ambtenaren gezocht worden naar een zo duidelijk en uniform mogelijke ontsluiting van de content via het aanbrengen van **QR-codes op toegankelijke zones**. In 2014 wordt eveneens bekeken of de content verzameld voor het educatief pakket van vzw Nobo niet op dezelfde manier kan worden ontsloten en het is zeer wenselijk dat **toekomstige contentverzamelingen** ook worden toegevoegd aan dit digitaal parcours. De erfgoedbank zal fungeren als voornaamste registratieplatform voor de diverse content, naast eventuele andere informatieve websites (zoals wikipedia bvb.) Ook de content verzameld binnen het project voor de herdenking van Wereldoorlog I wordt op termijn toegevoegd aan de digitale informatiepunten.

Voortvloeiend uit dit project kunnen **toeristische routes** worden uitgewerkt waarbij deze erfgoedhaltes kunnen dienen als informatie-rustpunt.

ACTIE 11	Praktische uitwerking digitale erfgoedhaltes via parcours van QR-codes en koppelen diverse content vanuit Erfgoedbank
Middelen	Personele middelen: erfgoedcoördinator en projectmedewerker
Partners	Toerisme Leiestreek, vzw Nobo, lokale besturen
Effect	Deze erfgoedhaltes ontsluiten op een toegankelijke manier content over lokale erfgoedhotspots, wat toeristisch kan ingepland worden en de toeleiding naar de erfgoedbank zal het aantal digitale bezoekers ook daar doen toenemen

Uitvoering strategische doelstelling 4

Projectvereniging POLS heeft een beleid ontwikkeld waarbij via intergemeentelijke samenwerking mensen in beweging gebracht zijn en de interesse voor het cultureel erfgoed bij een ruim publiek versterkt is, en heeft gemeenschapsvormend en drempelverlagend gewerkt

OD 4.1. Via een doeltreffende communicatiestrategie heeft het lokale cultureel-erfgoedbeleid de hele bevolking bereikt.

In 2013 verscheen het gratis cultureel en cultureel-erfgoedmagazine POLSSLAG driemaal en ook in 2014 wordt deze frequentie verdergezet. Platform Omgeving Leie Schelde bereikt met een oplage van 40.000 exemplaren die bus aan bus verspreid worden de hele bevolking in het werkgebied. Dit laatste is een bewuste keuze. Er wordt onder meer via dit instrument een sterke promotie worden gevoerd voor de Erfgoeddag 2014, de beide oproepen voor projectondersteuning cultureel erfgoed en thematisch oproepen voor digitaliseringsacties in het kader van de erfgoedantennes en erfgoedbank.

ACTIE 12	Uitgeven gratis cultureel en cultureel-erfgoedmagazine POLSSLAG, 3 edities in 2014
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel, erfgoedcoördinator
Partners	Cultuurambtenaren en vrijwilligers-redacteuren
Effect	Cultuur en cultureel-erfgoed wordt naar 40.000 adressen verspreid en gemeenten maken kennis met het aanbod van hun buurgemeenten

OD 4.2. De ondersteuning van intergemeentelijke samenwerkingsinitiatieven is toegenomen.

In 2013 werd het subsidiereglement voor projecten cultureel-erfgoed goedgekeurd, er zijn twee oproepen per jaar en in 2013 werden een tiental projecten gehonoreerd. De erfgoedcel treedt daarbij op als secretaris, onafhankelijke erfgoedactoren uit de regio en de cultuurambtenaren treden op als adviserend orgaan. De eindbeslissing ligt bij de Raad van Bestuur. Bij de beoordeling van projecten worden telkens aandachtspunten meegegeven waarbij samenwerking en uitwisseling centraal staat.

De overkoepelende projecten rond Wereldoorlog I, de digitale erfgoedhaltes en in 2014 het industrieel erfgoed brengen eveneens actoren uit verschillende sectoren bijeen op een intergemeentelijk niveau waarbij de erfgoedcel telkens optreedt als initiator, adviseur of begeleider met een ondersteunende functie.

Zie ook actie 6 en 7.

OD 4.3. Projectvereniging POLS heeft bijzondere aandacht gehad voor een maatschappelijk en cultureel diverse samenstelling van het personeelsbestand en bestuurs- en adviesorganen.

De nieuwe **Raad van bestuur** werd begin 2013 samengesteld op basis van de beslissingen van de respectieve gemeenteraden en volgens de decretale richtlijnen. De raad van bestuur van POLS bestaat uit de burgemeesters, schepenen van cultuur en telkens 1 lid van de oppositie van de zes gemeenten.

In de **adviserende organen** zetelen enerzijds de professionele experts, de cultuurambtenaren (adviesgroep) en anderzijds vertegenwoordigers uit het veld, zowel professionelen als vrijwilligers (reflectiegroep).

Sinds oktober 2013 is het **personeelsbestand** ook volledig uitgebouwd, op basis van een vergelijkend examen werden een **coördinator van de erfgoedcel** en een **erfgoedcoördinator** aangesteld. In 2013 is door de raad van bestuur bovendien beslist een **projectmedewerker** op halftijdse basis aan te trekken die als vrijwilliger reeds heel wat van zijn kunde heeft bewezen maar door zijn fysieke beperking niet op de reguliere arbeidsmarkt terecht kon. Via specifieke ondersteuning kan deze master in geschiedenis en kunstgeschiedenis halftijds aan de slag voor ten minste twee jaar. Hij wordt ingezet voor het inhoudelijk uitwerken van het project Wereldoorlog I en de digitale erfgoedhaltes, daarnaast is hij ook bevoegd voor de erfgoedbank, samen met de andere medewerkers.

In 2014 wordt ook nog nagedacht om jongeren aan te trekken als adviseurs voor erfgoedthema's, er wordt onderzocht of een '**denktank**' kan worden opgericht met -30-jarigen die mee nadenken over het cultureel erfgoedbeleid dat in hun regio moet gevoerd worden. Voor de samenstelling van deze denktank wordt beroep gedaan op jeugdbewegingen, jeugdleden, onderwijsinstellingen (bv. DKO) en andere jongerenverenigingen. Heemkunde Vlaanderen wordt geraadpleegd als expert.

ACTIE 13	Coördineren adviesorganen, uitbreiden waar opportuun en onderzoek naar slaagkansen denktank jongeren en erfgoed
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel, erfgoedcoördinator
Partners	Cultuurambtenaren en vrijwilligers, leden raad van bestuur, Heemkunde Vlaanderen
Effect	Draagvlak cultureel erfgoed in de regio wordt voldoende gedragen en verder uitgebouwd en verstevigd met oog voor verschillende maatschappelijke tendensen.

OD 4.4. Projectvereniging POLS heeft expliciet aandacht voor maatschappelijke en culturele diversiteit gehad bij het opzetten van activiteiten.

De Erfgoedcel had in 2013 een eerste gesprek met de Unie der Turkse Verenigingen en zal in 2014 aankloppen bij het Rode Kruis-opvangcentrum in Deinze om te onderzoeken waar raakvlakken zijn waarrond kan worden samengewerkt. Een mogelijk thema is hier **culinair erfgoed of sociale-lokale economie** rond het erfgoed van verdwenen of nieuw op te richten buurwinkeltjes gekoppeld aan de nachtwinkels uit de regio. In 2014 wordt dit inhoudelijk afgetoetst opdat hier vanaf 2015 mee aan de slag kan gegaan worden. In 2016 bestaat het bedrijf annex beschutte werkplaats Demival 50 jaar, een uitgelezen kans om dit unieke verhaal

te vertalen in een erfgoedactiviteit. In 2014 wordt hiertoe een eerste stap in het voortraject gezet en onderzocht of hier een draagvlak voor opgebouwd kan worden.

ACTIE 14	Aanhalen en versterken banden met socio-culturele verenigingen die erfgoed niet zozeer als corebusiness hebben maar waar het wel een methodiek kan zijn om wederzijdse uitwisseling te stimuleren.
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel
Partners	Lokale economie, socio-culturele verenigingen, Rode Kruis Opvangcentrum
Effect	Cultureel erfgoed wordt breed opgevat en intercultureel ingezet als tool om maatschappelijk draagvlak voor cultuur in het algemeen te diversifiëren

OD 4.5. Projectvereniging POLS heeft zich geëngageerd om proactief vorm te geven aan acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding en die betrekking hebben op hun doelstellingen.

In 2014 wordt toenadering gezocht met de OCMW-besturen en hun sociale huizen-werking van de zes gemeenten in het kader van een projectmatige samenwerking. Het magazine POLSSLAG dat cultuurtips allerhande verspreid zal hier ook voor worden ingezet. Activiteiten als Week van de Smaak, Erfgoeddag en Zuidag kunnen een eerste concreet resultaat betekenen.

Zie ook actie 14.

OD 4.6. Projectvereniging POLS heeft cultureel-erfgoedorganisaties binnen haar netwerk gesensibiliseerd voor en geïnformeerd over maatschappelijke en culturele diversiteit en heeft activiteiten rond diversiteit en acties die vervat zitten in het Vlaams Actieplan Armoedebestrijding opgezet en gestimuleerd.

In de bestaande netwerken van Platform Omgeving Leie Schelde zal telkens worden teruggekoppeld over de bovenstaande initiatieven en zullen mogelijke samenwerkingsverbanden met de verschillende actoren besproken en gestimuleerd worden. Zie ook actie 14.

OD 4.7. Om de website(s) van projectvereniging POLS ook voor mensen met een visuele, auditieve of motorische beperking toegankelijk te maken zijn de principes van de 'Web Content Accessibility Guidelines' toegepast.

In 2014 wordt de overkoepelende website van Platform Omgeving Leie Schelde opgeleverd. Eind 2013 werd een vergelijkend onderzoek gedaan en met drie leveranciers samengezeten. In de 'wishlist' uitgeschreven door de erfgoedcel stonden de wensen omtrent toegankelijkheid expliciet vermeld en de uiteindelijke websitebouwer houdt hier bijgevolg rekening mee. Het steunpunt FARO volgt mee de ontwikkeling van de website op.

ACTIE 15	Ontwikkelen toegankelijk digitaal platform, website POLS waarbij rekening gehouden wordt met bezoekers met visuele, auditieve of motorische beperkingen
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel, erfgoedcoördinator

Partners	Erfgoedcellen, Faro
Effect	Een optimaal toegankelijk digitaal platform waar ook cultuurcommunicatie en de erfgoedbank een duidelijke plaats krijgen

Uitvoering strategische doelstelling 5

Projectvereniging POLS heeft tegen het einde van 2014 een beleid op vlak van duurzaamheid binnen de eigen organisatie geconcretiseerd

OD 5.1. Projectvereniging POLS heeft in zijn werking ecologisch bewustzijn ingebouwd. Dit omvat een constante aandacht voor de ecologische impact van de werking.

Erfgoedcel Leie Schelde zal in 2014 haar duurzaamheidsbeleid verder uitbouwen. In 2013 werd reeds aansluiting gezocht bij het **Netwerk Greentrack** die Gentse culturele organisaties verenigt in hun ambitie een duurzamer beleid uit te tekenen. Ook Erfgoedcel Leie Schelde kon lid worden en zal – eens verhuisd naar het definitieve pand in 2014 – een nulmeting uitvoeren naar het verbruik van de erfgoedcel en aanbevelingen opstellen in samenwerking met Green Track.

In 2013 werd al werk gemaakt van **duurzame mobiliteit** en worden verplaatsingen onder de 10 km door de personeelsleden met de fiets of blue bike (Deinze biedt deze service gratis aan) gedaan. Dit en andere kleine voorzorgsmaatregelen hebben de ecologische voetafdruk van de erfgoedcel toch al enigszins verkleind.

In 2014 zal bovendien onderzocht worden of de ruimtes in het Erfgoedhuis in Deinze atelierruimte bieden waarbinnen vormingssessies in het kader van de **repair- en tweedehandstendensen** kunnen worden georganiseerd in samenwerking met bvb. de kringwinkel van Deinze.

ACTIE 16	Waardig lid van Greentrack-netwerk met uitgeschreven duurzaamheidsbeleid
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel
Partners	Green Track vzw
Effect	Duurzaamheid wordt een constante factor in de werking van de projectvereniging

OD 5.2. Projectvereniging POLS heeft een duurzame werking uitgebouwd, met kennisborging naast kennisdeling.

Naast ecologische duurzaamheid zet de erfgoedcel ook in op inhoudelijke duurzaamheid met het registreren van content, kennis en expertise. Opdat dit materiaal niet zou verloren gaan, wordt zwaar ingezet op de Erfgoedbank als doorgeefluik voor erfgoedgerelateerde content die kan overgedragen worden naar volgende generaties, maar ook kan dienen als educatief instrument voor diverse actuele doelgroepen. Zie ook actie 9.

OD 5.3. Projectvereniging POLS heeft een duurzame omgang gehad met gedigitaliseerd of digital born cultureel erfgoed. De projectvereniging had hierbij oog voor het duurzame karakter van zowel de archivering, de ontsluiting als de uitwisseling van digitale collecties. De organisatie

volgde hiervoor de aanbevelingen van CEST (de Cultureel ErfgoedStandaarden Toolbox) en documenteerde hierin haar processen indien relevant.

De Erfgoedbank Leie Schelde is gebouwd met de CEST-aanbevelingen in het achterhoofd en hanteert daarom **open source-toepassingen** die de basisregistratie van het invulboek opgesteld door de Provincie Oost-Vlaanderen mogelijk maken. De minimale metadata zijn CEST-proof en er wordt gebruik gemaakt van de AN-MOVE-thesaurus, in de toekomst wellicht AAT-thesaurus. Ook voor digitalisering worden minimale voorwaarden gesteld, alsook in de opslag van de bestanden. In de Erfgoedbank-handleiding verspreid onder de gebruikers wordt dit toegelicht alsook tijdens elke opleidings sessie voor nieuwe invoerders en aanlevers van materiaal.

ACTIE 17	Sensibiliseren en ondersteunen erfgoedzorgers in het toepassen van erfgoedstandaarden bij registratie, digitalisering en opslag
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel
Partners	Erfgoedcellen, Faro, Provincie Oost-Vlaanderen
Effect	Cultureel erfgoedstandaarden krijgen ingang bij erfgoedzorgers uit de regio Leie Schelde

OD 5.4. Projectvereniging POLS heeft cultureel-erfgoedorganisaties gesensibiliseerd en geïnformeerd over het gebruik van internationale standaarden.

Zie actie 17 en toelichting hierboven.

***Uitvoering strategische doelstelling 6
Projectvereniging POLS heeft tegen het einde van 2014 geïntegreerde cultureel-erfgoedpraktijken ontwikkeld en uitgewisseld en heeft zo een meerwaarde gecreëerd voor het Vlaamse cultureel-erfgoedveld***

OD 6.1. Projectvereniging POLS heeft proactief haar expertise ter beschikking gesteld, onder andere over publiekswerking, cultureel-erfgoededucatie en diversiteit.

Niet alleen binnen haar eigen achterban en lokale netwerken, maar ook daarbuiten doet de erfgoedcel aan kennisdeling en expertise-uitwisseling. Op provinciaal niveau wordt sinds 2013 structureel samengekomen met de andere regionale erfgoedcellen (OVEO) om een aantal zaken samen aan te pakken zoals bvb. overleg met landelijke expertisecentra en organisaties volkscultuur met wie we een betere samenwerking wensen. In 2014 wordt deze methodiek verdergezet en staat uitwisseling van good en bad practices inzake publiekswerking, cultureel-erfgoededucatie en diversiteit centraal.

Daarnaast neemt de erfgoedcel ook in 2014 verder deel aan het overkoepelend overleg met andere erfgoedcellen in organisatie van Faro, VVSG of op eigen initiatief.

De coördinator van de erfgoedcel maakt sinds eind 2013 bovendien deel uit van de Plaatselijke Groep die oordeelt over Europese plattelandsprojecten (Leader Meetjesland Leie Schelde)

waarbij erfgoed een thema is dat vaak terugkomt. De personeelsleden zetelen daarnaast ook nog in enkele inhoudelijke lokale werkgroepen en adviesorganen waarbij ze hun expertise ter beschikking stellen.

ACTIE 18	Expertisedeling met collega-erfgoedcellen en andere organisaties rond cultureel erfgoed en specifiek de domeinen publiekswerking, educatie en diversiteit
Middelen	Personele middelen: coördinator erfgoedcel
Partners	Erfgoedcellen, Faro, Provincie Oost-Vlaanderen
Effect	Een stevig netwerk rond cultureel erfgoed ontstaat over de regio- en provinciegrenzen heen

OD 6.2. Projectvereniging POLS heeft samengewerkt met steden en andere intergemeentelijke samenwerkingsverbanden waarmee een cultureel-erfgoedconvenant is gesloten en met de Vlaamse Gemeenschapscommissie, onder andere rond vrijwilligersmanagement.

Zie ook hierboven en actie 18. Met de naburige **erfgoedcel Meetjesland** wordt in 2014 nauwer samengewerkt binnen het inhoudelijke traject rond de herdenking van Wereldoorlog I, alsook rond het immaterieel cultureel erfgoedelement hanenzetten. Daarnaast zullen vormingsactiviteiten steeds worden afgestemd en indien opportuun samen georganiseerd, gezien de geografische nabijheid. Idem voor **erfgoedcel Land van Rode**, tevens onze meter, die voorbeeldtrajecten rond mobiliteit (industrieel erfgoed) en reuzen geïnitieerd heeft en haar vormingsnoden naast die van onze regio wil leggen. Binnen OVEO en met alle erfgoedcellen wordt bekeken hoe een **visie rond vrijwilligersmanagement** kan worden vormgegeven alsook een uitwisseling van good en bad practices op dat vlak en in binnen het kader van diversiteit.